

«Η τεχνητή νοημοσύνη στην αρχαία Ελληνική μυθολογική σκέψη»

Η πρώτη επαφή ενός παιδιού με τον αρχαίο ελληνικό κόσμο στη χώρα μας γίνεται συνήθως μέσω της μυθολογίας. Η μυθολογία, η φιλοσοφία, το θέατρο και η Δημοκρατία συγκαταλέγονται στην προσφορά του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού στον σύγχρονο κόσμο. Ωστόσο, η τεχνολογία, στην οποία μπορεί να συμπεριληφθεί και η τεχνητή νοημοσύνη ως κύριος άξονας της παρούσας εργασίας, αποτελεί άλλον έναν τομέα που φαίνεται να αναπτύχθηκε στην αρχαία Ελλάδα. Βέβαια, ελλείψει του απαραίτητου τεχνολογικού εξοπλισμού, η εξέλιξη αυτού του τομέα παρέμεινε στη θεωρία ώστε τελικά να αντικατοπτρίζεται σύμφωνα με τις υπάρχουσες μελέτες μόνο από την μυθολογία.

Οι αρχαίοι Έλληνες, παρότι όπως αναφέρθηκε δεν διέθεταν τις απαραίτητες γνώσεις και εξοπλισμό για να κατασκευάσουν οποιοδήποτε τεχνολογικό επίτευγμα με τον τρόπο που το αντιλαμβανόμαστε σήμερα, κατόρθωσαν να συλλάβουν με αφηρημένο έστω τρόπο, την έννοια της αυτοματοποιημένης τεχνολογίας. Η τεχνητή νοημοσύνη είναι αρχικά ο τομέας της επιστήμης των υπολογιστών που ασχολείται με τη σχεδίαση εφυών συστημάτων, ικανών δηλαδή για λειτουργίες που αποδίδονται στην ανθρώπινη νοημοσύνη και ανάγονται στην ανθρώπινη λογικότητα. Η ανθρώπινη λογικότητα θεωρούνταν ανεξήγητη κατά του αρχαίους χρόνους καθώς δε μπορούσε να εξηγηθεί από την επιστήμη οπότε αναγόταν στους θεούς. Συνεπώς, είναι λογικό η γέννηση της τεχνητής νοημοσύνης να παρουσιάζεται ως προερχόμενη από τους θεούς, συγκεκριμένα τον Ήφαιστο, θεό της φωτιάς.

Σύμφωνα με την Adrienne Mayor, συγγραφέα του βιβλίου «*Gods and Robots: Myths, Machines, and Ancient Dreams of Technology*», κορυφαίο παράδειγμα τεχνητής νοημοσύνης στην αρχαία Ελλάδα αποτελεί ο Τάλως, το πρώτο ρομπότ που γεννήθηκε ποτέ (στον χώρο τουλάχιστον της φαντασίας). Ο Τάλως ήταν ένα ανθρωπόμορφο χάλκινο ρομπότ τεράστιων διαστάσεων επιφορτισμένο με την προστασία της Κρήτης. Διέθετε μια μοναδική φλέβα που διέτρεχε όλο το σώμα του και περιείχε τον ιχώρα, το αίμα των θεών. Όταν οι αργοναύτες έφτασαν στην Κρήτη, Ο Τάλως κρατούσε σε απόσταση το πλοίο πετώντας πέτρες. Έτσι, η Μήδεια με στόχο να προστατεύσει τους αργοναύτες, μαγεύοντάς τον με τα λόγια της κατάφερε να αποσπάσει το καρφί στην φτέρνα του που

έκλεινε τη μοναδική του φλέβα, σκοτώνοντάς τον.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Πανδώρα. Στην θεογονία του ο Ησίοδος περιγράφει την Πανδώρα ως προικισμένη από όλους τους θεούς με αναρίθμητες ικανότητες και υπέρμετρη γοητεία, πλασμένη από τον θεό Ήφαιστο και στολισμένη από την Αθηνά έπειτα από εντολή του Δία. Εκείνη δώθηκε ως δώρο στον αφελή αδελφό του Προμηθέα, τον Επιμηθέα παρότι ο πρώτος, ύστερα από την κλοπή της φωτιάς από τους Ολύμπιους και την παραχώρησή της στους ανθρώπους, προειδοποίησε τον αδελφό του να μη δεχτεί οποιοδήποτε δώρο από τον Δία γιατί αυτό θα μπορούσε να αποδειχθεί βλαβερό για τους ανθρώπους, όπως και έγινε. Η Mayor χαρακτηρίζει την Πανδώρα ως «αρχέτυπη μορφή "fembot", ενός ρομπότ δηλαδή με γυναικεία μορφή και τεχνητή νοημοσύνη. Κάτι που θα μπορούσε άνετα να ανοίξει το "κουτί" απελευθερώνοντας όλα τα δεινά που κατατρέχουν την ανθρωπότητα.»

Άλλες αναφορές στην τεχνητή νοημοσύνη στην αρχαία ελληνική μυθολογική σκέψη μπορούν να εντοπιστούν στον Όμηρο, η Mayor μάλιστα εξηγεί πως ο